

حیات

نومبر ۱۵ خرداد ۱۳۰۶
سنه لکی پوسه ایله ۷,۵ لیرا
(اجنئی مملکتلر ایجین ۷,۵ دولار)

ایونه واعلان ایشلری ایجین استانبول بوروسه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرنک مرجعی آنقره مرکزدر .

اداره مرکزی :
آنقره ده ، معارف امینلکی یاننده کی داتره
استانبول بوروسی :
استانبولده ، آنقره جاده سنده ۸۷ نومروده
داتره ۵۵ مخصوصه

هیانه رانما هیانه ... ریانه راهایه هرون هیانه قاتالم ...
- - -

صافی : ۵۸

آنقره ، ۵ کانون ثانی ، ۱۹۲۷

۳ نجی جلد

حیات ، یکی منبئی محترم قارلمیزه تبریک ، مملکت دولت ایچونه ابری معاندنر منی ابره

صاحب :

علم مؤسسه لرمز

سف ، سویله نیله من . کرک اسکی مکتب طیه
کرک یکی طب فا کولتسی آوروپادن اوکره ندیکی
علمی مه تودلری مملکتده تطبیق ایتمک ، تدقیقات
یاغمه ، عمومی ترقیات طیه به اشتراک ایتمک ،
بوایشلرده یاردم ایده جک ذهنیتده شا کردلر
یتشدریمکه پک آزموق اولشدر . بوفکرک
آشاعی یوقاری بوتون علم مؤسسه لرمزه تطبیق
ایدیله بیله جکنی سویله دکدن سوکرا ، بونک
سیلیرنی و چاره لیرنی آرامغه چالیشم .

اولا : مملکتمزده هنوز یوکسک تدریس
و علم مسلکی یوقدر . ابتدا آسیستانلقدن ، معلم
معلولنکندن باشلا یه رق بوتون حیاتی معین
برضایه به وقف ایتمش نسانلره تصادف ایدیلیمسی
بوندن دولاییدر . حیاتنک اک فعال دوره سنی
باشقا ایشلرده ییراندقن سوکرا تدریس و تدقیق
ساحه سنه کیرن ، یاخود هیچ استعداد و قابلیتی
اولادینی حالده صرف تصادف سوقیله و یامعیشت
بلاسیله بر دفعه او مسلکه کیرمش بولونان
انسانلره ، چوق صتی بر انضباط معنوی به مالک
« آقاده میک » بر مسلک حیاتنک چتین امتحانلره
یتشدریره جکی قابلیت مخصوصه ایله مجهزمفکوره جی
انسانلرک تشکیل ایده جکری مؤسسه لر آراسنده ،
البته چوق بویوک برفرق وارددر . بو کونه قدر بزده علم
مسلکرینک موجود اولمامه سنک سیلیرنی ده ،
مملکتک مادی و معنوی عمومی حیات شرطلرنده
آرامق ایجاب ایدر .

اصلاحاتی حقنده یکی بر قانون حاضر لاماسی ،
اوروپایه طلبه اعزامی مسئله سنه یکیدن قوت
ویریلیمسی ، بر قسم زراعت مکتبلرینک لغو
ایدیلرک معلملرینک اوروپایه کونده ریلیمسی ،
واونلرک یرینه محلی زراعت تدقیقلرنده بولونه جق
یکی انستیتورلر آچیلیمه سنه تثبیت ایدیلیمسی ،
معارف و کالتنک یکی یکی مختلف موزهلر و انستیتورلر
تأسیسی حقنده کی حاضر لقلری .. بوتون بونلر ،
یوکسک تدریساته و علم مؤسسه لرینه ویریلن
اهمیتک کونندن کونه آرتدیفته کوزهل بر علامتدر .
اعتراف ایتملی یزکه بو کونکی یوکسک مؤسسه لرمز
- پک نادر استثنالردن صرف نظر - بر تدریس
مؤسسه سندن عبارتدر ؛ بورالرده ، باشقا مملکتلرده
یاپیلان تدقیقلرک نتیجه لری طلبه به امکان مرتبه سنده
اوکره تیلیر ؛ فقط بورالرده یکی یکی تدقیقات
یاپیلدینی ، بین الملل علمک ترقی و انکشافه خدمت
ایدیلدینی ، مع الاسف ، یوق کیدر .. « ظالب عطا
بک ، دارالفنونک اک اسکی و بناء علیه اک قوتلی
برفا کولتسی اولان طب فا کولتسی تاریخچه سی
حقنده کی اثرنده بونی اعتراف ایدیور : « اوروپا
ذهنیتنی ادراک ایدن طب فا کولتسنک اوزهنیتک
بولدینی مه تودلری بوراده تطبیق ایتمسی ، او
مه تودلرایله مملکتده طبی علملره متعلق تدقیقاتده
بولونیمسی لازم ایدی ... مکتبک بوایشلرنده ،
اولکی وظیفه لری کبی تماماً موفق اولدینی ، مع التا .

مملکتمزده دارالفنون فا کولتله لرینک و یوکسک
تدریس مؤسسه لرینک آچیلیمسی اوقدر یکی
برشی دکدر ؛ بونلرک اک اسکی بر عصرلق ،
اک یکیلری ده همان همان ربع عصرلق بر حیاته
مالک بولونیورلر . بو مؤسسه لری قورمق
وانکشاف ایتدیرمک ایچون زمان زمان آوروپالی
متخصصلر کتیریلدی ؛ چوق دفعه لر و بالخاصه
مشروطیتدن سوکرا واسع نسبتده اوروپایه
تحصیل ایچون کنجلر کونده ریلدی . بوتون
بو مؤسسه لرک پروگراملرنده ، تدریس اصوللرنده
متمادی تعدیلات یاپیلهرق مائل اوروپا مؤسسه
لرنده کی اک صوک پروگراملرک امکان داتره سنده
تطبیقنه چالیشیلدی . ایشته بوفعالیتلر نتیجه سنده ،
یوکسک علم مؤسسه لر مزک ماضی به نسبتله اولدجه
مهم ترقی آدیملری آتدیغنی انکار قابل دکدر .
لکن ، مائل غرب مؤسسه لر به مقایسه ایدنجه ،
مؤسسه لر مزک ماده و معناً نه قدر کری
اولدیغنی کوره رک ، پک حقی بر تلاشه دوشیورز ؛
و آراده کی ده رین بوشلغی دولدیرمق ایچون هیمز
کندی نقطه نظر مزه کوره توزلو تورلو
تدبیرلر توصیه ایدیورز . دارالفنونمز و یوکسک
تدریس مؤسسه لرمز حقنده هیچ اورته دن
اکسیلمه یین تنقیدلر ، نصیحتلر ، مناقشه لر ،
مدافعلر ، شبه یوق که ، هپ بو حقی اندیشه دن
دوغیور . جمهوریت حکومتنک دارالفنون

اجتماعیاتك بوكونكی اکیسکری

نایا : مملکتده قوتلی بر علم حیاتی، علم جر- یانلری، علم افکار عمومی سی حال یوقدر؛ الله قلم آلان هر کس لاعلی تعیین هرشیدن، هر مسئله دن بحث ایتمک کندیسی صلاحیتدار کورور . مثلاً باشقا مملکتده هیچ بر جدی غزتهک ستونلرینه کچیره میه جکی ماهیتده هذیانلر، بزده علم نامی آلتنده اک مهم غزتهک باش ستونلرینه بیله کچه بیلیر . بو معنوی آنارشی ایچنده بیله نی بیلیمیندن ، علمی جاهلین ، تنبلی چالیشقانین ، ترجمه نی تدقیق و تبعیدن تفریق هادتا امکان یوقدر . حالبوکه مترقی مملکتده هر علم شعبه سنک سلسله مراتبی، ارکانی، بو یوکلری کوچوکلری معیندر؛ قوتلی بر علم افکار عمومی سی واردر . چالیشایان و یاموفق اولمایان بر آدام ایچون اونک تضیقته مقاومت امکانسزدر .

ثالثاً : مادی و معنوی علم و سائطمز اوروپایه نسبتله چوق دون اولدینی کبی ، اونلری قوللانه . بیلیمک ایچون لازم کن « اصول » دن ده محرومز . « علم ذهنیتی » و « تدقیق اصوللری » هنوز بزه کیرمه مشدر ! بز، طبق قومیسو نیجیلر کبی، غربک حاضر علم امتعه سنی صانارز؛ لکن اونلرک ناصل یاپیلدیغنی بیله مدیکمز ایچون بوراده « علم اعمالی تخانه سی » قورمقدن عاجز؛ ایشته بوسبیله بوتون محصوللر من نهایت « ترجمه » دن عبارت قالیر . بو وضعیت نتیجه سی اولارق یوکسک تدریساتده تعقیب ایتدی کمز تدریس اصولی ده ساده جه طلبه یه بر طاقم مفهوم لری، واقع لری از برله تمک انحصار ایدر . اونلری او قومغه، آرامغه، چالیشمغه، دوشونمکه آلیشدر مرق لزومی بو کونه قدر خاطر مزه کله مشدر . مع مافیه، بونی موفقیتله یابه بیلیمک ایچون ده ، مؤسس لرمزک ماده و معنأ شیمدیکندن چوق فضل مجهز اولماسی، یوکسک تدریساتی تعقیب ایدن طلبه نک ده مطلقاً بر اجنبی لسانی بیلیم لری شرط اصلیدر . هله بوصول شرطی تطبیق ایتمه دیکجه ، هر نه یاپار سه قیایه لم، یوکسک مؤسس لرمزک ترقیسنه اصلا امکان یوقدر . بردفعه بوسبیلر بیلندکدن سوکرا، بونلرک ازالهی ایچون نلر یایمق لازم کله حکمی پک قولای آ کلاشیلیر : علم مسلک لری تأسیس ایتمک، یکی علم مؤسس لری قورمق و کنج علم آدام لری یتیشدیر مک ایچون . ربیع و واسع تدبیر لرمق، موجود علم آدام لرمزک حقیقی قیمت و « اوتوریته » درجه لری بیطرف و صلاحیتدار غرب

بر عصر دن بریدر ، اجتماعیات Sociologie علمیندن بحث اولونوبور ، بر چوق عالم لری - یانلریخی اجتماعیات تدقیق لری حصر ایله مشدر . بوکا رغماً ، بوکون ، اجتماعیات دنیلدی ، حالا دوداق بوکنلر و کولومبیلر وار . بو استیزاده بر چوق استیزالری کبی حقلیدر ، چونکه اجتماعیاتک اکیسک طرفلری عاملاً تمش بارچالریه نظراً پک چوقدر . بو استیزاده بر چوق استیزالری کبی فائده لیدر . چونکه قصور بزمی ازاله ایتمک بزی سوق ایدر .

اجتماعیاتک بوکونکی اکیسکری نه در ؟ « آنه سوسیولوژیک » ک یکی سه ریسنک آزاوول نشر ایدیلش اولان ایلمک جرؤنده ، بوموتونهک مدیری اولان موس پک شایان دقت بر تدقیقنده [۱] بونلری نظره عرض ایدیبور . ذاتاً آنه سوسیولوژیکک جلدلریه بر کوز آتمق بو اکیسکلردن بزی خبردار ایدر . اجتماعیاته عائد تدقیقاتی ، موضوع لریه کوره تصنیف و تدقیق ایدن بوموتونهک هر جلدنده « متنوعه » نامی آلتنده بر فصل واردر . بو فصلده بر قاچ یابراق ایچنده اجتماعی حیاتک پک مهم اوج تظاہرینه ، لسانه ، نه کنیکه و بدیی فعالیتیه عائد اثر لری خلاصه اولونمقده در . دینی اجتماعیاته ، اقتصاده ، حتی حقوق و اخلاقه عائد هر سنه بوزلرجه کتاب و مقاله لری یازیلیر کن بو اوج بحثی اجتماعیات نقطه نظرندن تدقیق ایلین عالم لری یوق دینه جک درجه ده جزؤیدر .

حالبوکه بو شایان تأسف بر اهلدر . موس بزه اجتماعیات باقیشدن لسان ، نه کنیک و بدایع تدقیق لریسنک اهمیتی مکملأ کوستریبور : لسان حادثه سی اجتماعی حیاتده اک عمومی اولارق مشاهده ایدیلن حادثه در . اجتماعی فعالیت لری لسانده اولونور، لسان اجتماعی حیاتک معطیاتی تکاتف ایتدیرر، عنعنه لری طاشیر . واقعا بر جمعیتک حیاتی آنجق کله لرله فاده اولایبیلندن عبارتدر

[۱] Divisions et proportions des divisions de la Sociologie (۹۷۶ - ۹۸ صحیفه)

علماسنک افکار و مطالعاتی آلمق صورتیه اوکره ندکدن سوکر اتمک کتده بر « علم اوتوریته سی » یاراتمق ، مؤسس لرمزی ماده و معنأ تمهیز ایتمک ، اسکی تدریس مؤسس لرمزی یکی تدقیق مؤسس لری حالنه کتیره بیله جک قابلیت لری یتیشدیر مک ایچون بوکونکی تدریس اصول لرمزی دکیشدیر مک ، یوکسک تدریساتی تعقیب ایدم جک طلبه نک مطلقاً بر اجنبی لسانیه مجهز اولماسنی تأمین ایتمک ، اوروپایه معین هدف لری ایچون معین پروغرا- ملرله اک دکر لی کنج لری کونده ر مک ، آوروپادن

دیک دوغرو دکدر ، لکن کله لرله افاده اولونان هرشی ، دیبور موس ، « دائماً بر اجتماعی حادثه در . حال حاضر ده ایسه بو تدقیقاته حصر نفس ایتمش اولان عالم لری نادر در .

بوکونکی اجتماعیاتک ایکنجی برا کسکی بدیی حادثه لریک اجتماعیات باقیشدن تدقیقک ایلرله مش اولماسندن ایلری کلیر . دورقم تورکجه به ترجمه ایدیلش اولان « دین حیاتک ابتدائی شکل لری » عنوانی آرنده بدیی اجتماعیاتک اهمیتی کوسترمشدر . لکن « بدیی اجتماعیات » تدقیق لری هنوز امکله دورنده در .

احتمال بدیی اجتماعیاتک رغبتسز لکه دوچار اولماسنی بوکونکی حیاتده کوزله صنعت لریک قسماً تالی ماهیتده بر اختصاص ایشی حتی بر لوکس ایشی کوزو که سنده آرا مالیدر . مثلاً تورکلرک بوکونکی حیاتنه باقاندی کوزله صنعت لریک ، حقیقی کوزله لک اشتیاقک بر جمعیتک حیاتنده او قدر اساسی اولمادیغنی ظن ایدم بیلیرلر . فقط بو آنجق ظاهری ، آلدایجی بر انطباعدن عبارتدر . بالخاصه ابتدائی جمعیت لره باقار ساق کور و بورز که ، اولرده کوزله صنعت لری لک کوزله لک عشقیله اجرا ایدیلر . رقص ، شریقتک ، موسیقینک سحری ، سری ، انتفاعی هدف لری واردر . محصول لریک بر کتلی اولماسی ایچون رقص ایدیلیر ، حریده موقیت تأمین ایچون رقص ایدیلیر ، سحری - دینی قوت لره یاراتق ایچون رقص ایدیلیر الخ .. احتمال استقبالده کی مدنیت لرده بو اسکی زمانلرک « بدیی لکنه » رجوع ایدیلر جکدر . (موس بونی محقق عد ایدیبور ، عجبا نه دن ؟) هر حالده « صنعت ایچون صنعت » دستورینک حا کینندن اول بدیی فعالیت لریک بوتون جمعیت ایچون حائز اولدینی اهمیتی کوز اوکنده بولوندر مغه مجبورز . شعر و موسیقینک وزن و آهنگی رقصک ، رسم لریک دینلرده کی اهمیتی عظیمدر ، نیکت ، ظرافت ، شیفتی ، اطوارک کوزللیکی ، خلاصه

ینه معین هدف لری ایچون معین پروغرا مله محتاج اولدیغمز - علی العاده دکل فقط بو بوک - متخصص لری کتیر مک لکن بو ایشلر ، شیمدی به قدر یاپیلدیغنی کبی اصولسز و غایه سز یاپیلاجق اولور سه ، مثلاً بیلرجه تدریس وظیفه سنده بولونوب قفالری ابی فنا بردفعه تشکل ایتمش انسان لری قرقندن سوکرا غربک علم مه تودلریخی اوکره نمک مقصد یله تحصیله کونده ر بیلر سه ، بوندن هیچ بر نتیجه آینامایه جغنی ده شیمدین علاوه ایدم !

کویسلی زاده محمد فواد